

atha samādhi-pādah

1.1 atha yogānuśāsanam

1.2 yogaś citta-vṛtti-nirodhaḥ

1.3 tadā draṣṭuh svarūpe ‘vasthānam

1.4 vṛtti-sārūpyam itaratra

1.5 vṛttayah pañcatayyah kliṣṭākliṣṭāḥ

1.6 pramāṇa-viparyaya-vikalpa-nidrā-smṛtayah

1.7 pratyakṣānumānāgamāḥ pramāṇāni

1.8 viparyayo mithyā-jñānam atad-rūpa-pratiṣṭham

1.9 śabda-jñānānupātī vastu-sūnyo vikalpaḥ

1.10 abhāva-pratyayālambanā vṛttir nidrā

1.11 anubhūta-viṣayāsampramoṣaḥ smṛtiḥ

1.12 abhyāsa-vairāgyābhyām tan-nirodhaḥ

1.13 tatra sthitau yatno ‘bhyāsaḥ

- 1.14 **sa tu dīrgha-kāla-nairantarya-satkārāsevito dṛḍha-bhūmiḥ**
- 1.15 **dṛṣṭānuśravika-viṣaya-vitṛṣṇasya vaśīkāra-samjñā vairāgyam**
- 1.16 **tat-param puruṣa-khyāter guṇa-vaitṛṣṇyam**
- 1.17 **vitarka-vicārānandāśmitā-rūpānugamāt samprajñātaḥ**
- 1.18 **virāma-pratyayābhyaśa-pūrvah samskāra-śeṣo ‘nyah**
- 1.19 **bhava-pratyayo videha-prakṛti-layānam**
- 1.20 **śraddhā-vīrya-smṛti-samādhi-prajñā-pūrvakah itareṣām**
- 1.21 **tīvra-samvegānām āsannaḥ**
- 1.22 **mṛdu-madhyādhimātratvāt tato’ pi višeṣaḥ**
- 1.23 **īśvara-praṇidhānād vā**
- 1.24 **kleśa-karma-vipākāśayair aparāmr̥ṣṭaḥ puruṣa-višeṣa īśvaraḥ**
- 1.25 **tatra niratiśāyam sarvajña-bījam**
- 1.26 **pūrveṣām api guruḥ kālenānavacchedāt**
- 1.27 **tasya vācakah praṇavaḥ**

1.28 taj-japas tad-artha-bhāvanam

1.29 tataḥ pratyak-cetanādhigamo'py antarāyābhāvaś ca

1.30 vyādhi-styāna-saṁśaya-pramādālasyāvirati-bhrānti-darśanālabdha-bhūmikatvānavasthitatvāni citta-vikṣepās te'ntarāyāḥ

1.31 duḥkha-daurmanasyāṅgam-ejayatva-śvāsa-praśvāsā vikṣepa-saha-bhuvaḥ

1.32 tat-pratiṣedhārtham eka tattvābhyaḥ

1.33 maitrī-karuṇā-muditopekṣāṇāṁ sukha-duḥkha-puṇyāpuṇya-viśayāṇāṁ bhāvanātaś citta-prasādanam

1.34 pracchardana-vidhāraṇābhyaṁ vā prāṇasya

1.35 viśayavatī vā pravṛttir utpannā manasaḥ sthiti-nibandhanī

1.36 viśokā vā jyotiṣmatī

1.37 vīta-rāga-viśayam vā cittam

1.38 svapna-nidrā-jñānālambanam vā

1.39 yathābhimata-dhyānād vā

1.40 paramāṇu-parama-mahattvānto'sya vaśīkāraḥ

- 1.41 kṣīṇa-vṛtter abhijātasyeva maṇer grahīṭr-grahaṇa-grāhyeṣu tat-stha-tad-añjanatā samāpattiḥ**
- 1.42 tatra śabdārtha-jñāna-vikalpaiḥ saṅkīrṇā savitarkā-samāpattiḥ**
- 1.43 smṛti-pariśuddhau svarūpa-śūnyevārtha-mātra-nirbhāsā nirvitarkā**
- 1.44 etayaiva savicārā nirvicārā ca sūkṣma-viṣayā vyākhyātā**
- 1.45 sūkṣma-viṣayatvam cālinga-paryavasānam**
- 1.46 tā eva sabījaḥ samādhiḥ**
- 1.47 nirvicāra-vaiśāradye' dhyātma-prasādaḥ**
- 1.48 ṛtam-bharā tatra prajñā**
- 1.49 śrutānumāna-prajñābhyām anya-viṣayā višeśārthatvāt**
- 1.50 taj-jah samāskāro ‘nya-samāskāra-pratibandhī**
- 1.51 tasyāpi nirodhe sarva-nirodhān nirbījaḥ samādhiḥ**